

at der bringes nogenstomhelst hemmende Bestemmelse ind i Lovgivningen, hvor der er Tale om, at to forskjellige Parter contrahere med hinanden, thi i Almindelighed ville disse Parter bedst selv forstaae, hvorledes de fremme deres eget Velfærd. Det maa desuden vel erindres, at de mange Farer, som den ærede Ordfører befrygtede for, at den Hensigt, man har med at forbyde Indsæstning, vilde blive eluderet, blive ganske overordentlig stærkt formindskede, naar man betænker, at, saasnart det er klart, at en Forpagtningscontract er en Clusion, at den slet ikke er sluttet paa 50 eller 30 Aar, men derimod kun har til Formaal: at gjælde f. Ex. for 10 eller 15 Aar, da er det naturligtvis en ligesvem Lovovertrædelse, der maa gjøres til Gjenstand for Paatale. Man spørger, hvorfra vi og navnlig Autoriteterne skulle faae Sigt at vide, men det faae de meget let at vide. Ærede Medlemmer ville nemlig erindre, at Jæsteprotocollerne fra ethvertstomhelst Guds hvert Aar skulle indsendes til Amtmandens Gjennemsyn, men i disse Protocoller ere ligesaa vel Forpagtningscontracterne som Jæstebrevene indførte, saaledes at Amtmanden altsaa sieblikkelig vil blive opmærksom derpaa, naar der findes Noget hvis Hensigt er at eludere Loven, og han vil da foretage de fornødne Skridt, for at Contrahenterne kunne blive behandlede, som de bør. Der er ogsaa brugt et Udtryk i § 2, som jeg frygter for — jeg tilstaaer, at det maaskee er lidt strengt taget fra min Side — vil give Anledning til Misforstaaelse; der staaer nemlig: „Ydelse“. Jeg veed nu meget godt, at det er Majoritetens Mening — og jeg troer, den har Ret deri — at der ikke ved dette Ord kan forstaaes den Sikkerhed, som stilles Jorddrotten eller Husbonden for den Besætning og det Inventarium, han overleverer til Forpagteren, ligesaa lidt som derved kan forstaaes den Sikkerhed, han forlanger deponeret, og som skal være god for, at han faaer sin Forpagtningsafgift ordentlig betalt; men jeg troer alligevel, at det mellem Mand og Mand meget let kan faae Udseende af, at han heller ikke kan modtage en saadan Sikkerhed. Jeg vil f. Ex. sige, at Husbonden trænger til Penge og som Følge deraf sætter Priis paa,

at faae et contant Depositum i Penge, men jeg er meget bange for, at man da vil sige, at et saadant Depositum egentlig er en Ydelse, og at man som Følge deraf ikke vil gaae ind derpaa. Der er en anden Henseende, hvori jeg ogsaa synes, at Contractsfriheden i meget høi Grad indskrænktes, ja endog meget stærkere, end det paa nogen Maade kan have været Meningen med Forordningen af 15de Juni 1792 § 11. De ærede Medlemmer ville nemlig erindre, at der i Slutningen af denne Paragraph findes en Bestemmelse, saalydende: „dog at Forpagteren, naar det enten udtrykkeligen i Contracten er blevet bestemt, eller Parterne derom siden kunne blive enige, maa have Ret til inden fornævnte Tids Forløb at opsigge Forpagtningen.“ Man vil see, at Husbonden ifølge denne Bestemmelse bestandig er bunden til at indgaae Contracten paa 50 Aar eller derover, men at Forpagteren kan betinge sig Ret til Opsigelse, og hvad følger deraf? Deraf følger, at, dersom vi vedtage den Bestemmelse, som Majoriteten har opstillet i § 2, og som lyder saaledes: „Denne“ — nemlig Forpagtningsafgiften — „skal i Forpagtningscontracten fastsættes til et bestemt, for alle Forpagtningsaarene lige stort Beløb, hvortil dog kan søies en Bestemmelse om, at den i et Antal af indtil 7 af de første Aar betales med et vist Afslag og i et lige Antal af de sidste Aar med et ligesaa stort Tillæg.“ De ville imidlertid see, mine Herrer, at, naar Forpagtningscontracten bliver sluttet paa den Maade, at der i de første 7 Aar skal betales en vis Sum, f. Ex. 50 Rd. mindre hvert Aar, medens disse Penge i de sidste 7 Aar skulle betales tilbage, vil Forpagteren aldrig kunne benytte sig af sin Opsigelsesret. Husbonden vil nemlig ikke give ham den, naar de slutte Contracten, og hvis Forpagteren hagefter stiger, at han nu ønsker at faae Forpagtningen hævet, vil Husbonden svare: „Ret, det gaaer ikke an, jeg vil have den betingede Erstatning i de sidste 7 Aar, og jeg giver derfor ikke Tilladelse til, at Du fratræder Forpagtningen, uden at jeg idetmindste faaer disse Penge betalte; det bliver et Spørgsmaal, om Forpagteren kan være tjent dermed.“ Jeg vilde endnu gjerne henlede de ærede Medlem-